

Tko, kome i kada (ne) prijavljuje sumnju na nasilje

Ines Lazarević Rukavina

Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije

Ključne riječi: prijavljivanje sumnje na nasilje, umrežavanje, edukacije

Od 2009. godine Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije, Odjel socijalne medicine, Odsjek za prevenciju nasilja organizira i provodi edukaciju o prijavljivanju sumnje na nasilje i umrežavanju na lokalnoj razini (npr. grada Kastva) djelatnika koji se u svom radu susreću sa sumnjom da je došlo do nekog od oblika nasilja nad djecom, ženama i starijim osobama. Dostupnim informacijama i istraživanjima ustanovljeno je da se ne organizira sustavna edukacija na lokalnoj razini (grad, općina) zdravstvenih djelatnika, djelatnika socijalne skrbi, psihologa, socijalnih radnika, socijalnih pedagoga i djelatnika odgojno obrazovnih ustanova o zakonskoj i moralnoj obvezi prijavljivanja sumnje na nasilje i svih oblika nasilja koji se pojavljuju na lokalnoj razini. Zdravstveni djelatnik, djelatnik socijalne skrbi, psiholog, socijalni radnik, socijalni pedagog i djelatnik odgojno - obrazovne ustanove često je prva osoba koja može uvidjeti da je dijete, žena i starija osoba izložena nekom obliku nasilja.

Odredbama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (1) naglašava se obveza prijavljivanja nasilja u obitelji. Zdravstveni djelatnik, djelatnik socijalne skrbi, psiholog, socijalni radnik, socijalni pedagog i djelatnik odgojno obrazovne ustanove dužan je počinjenje nasilja u obitelji prijaviti policiji ili nadležnom općinskom državnom odvjetništvu iz članka 4. toga Zakona za koje su saznali u obavljanju svoje dužnosti. Osobe iz stavka 1. ovog članka koje ne postupaju u skladu sa stavkom 1. ovoga članka čine prekršaj. Za neprijavlivanje počinjenog kaznenog djela od strane službene ili odgovorne osobe predviđena je novčana ili kazna zatvora (članak 300).

U Hrvatskoj najčešćim žrtvama nasilja u obitelji smatraju se žene i djeca. Svakih 15 minuta u Hrvatskoj jedna žena žrtva je nasilja u obitelji. Godine 2005. zabilježeno je 1 596 kaznenih djela u kojima su žrtve obiteljskog nasilja bila djeca.

Svakodnevnim praćenjem javnih medija i statistike tendencija je povećavanja negativne statistike svih pojavnih oblika nasilja. Da bi se proaktivno djelovalo na nasilje potrebno je poticati multisektorsku suradnju na lokalnoj razini svih koji se u svom radu susreću sa žrtvama nasilja.

Dosadašnju edukaciju s područja PGŽ-e pohađalo je 157 zdravstvenih djelatnika i 11 stručnih suradnika dječjih vrtića i osnovnih škola. Od toga je 36 (od 193) timova obiteljske medicine (Rijeke i otoka Krka i Grada Kastva), koji u svojoj skrbi imaju 43 623 pacijenta, 14 timova školske medicine (100%) i 57 patronažnih sestara.

Grad Kastav prepoznao je važnost prevencije nasilja te je po prvi put edukacija održavana u prostoru gradske vijećnice, a odaziv je bio vrlo dobar. Edukaciju su provodili vještak sudske medicine, psihijatar, socijalni radnik, voditelj odsjeka maloljetničke delikvencije Policijske uprave PGŽ-e i kontakt policajac za Grad Kastav, te liječnica školske medicine. Ovaj model edukacije o prijavljivanju sumnje na nasilje odlično je ocijenjen i prihvaćen od polaznika.

Evaluacijom dosadašnjih edukacijskih aktivnosti neke od odgovora koje smo dobili od sudionika su sljedeći: 100% polaznika edukacije smatra da je takva edukacija potrebna, preko 40% sudionika ih se susrelo s nekim oblikom nasilja u svojem radu, a od onih koji su se susreli, samo 30% prijavilo je sumnju na nasilje. Oni koji nisu prijavili sumnju na nasilje, a susreli su se s njim, izjavili su da nisu bili potpuno sigurni da nasilje postoji, pa ga nisu prijavili ili nisu znali da ga treba prijaviti. Važno je napomenuti da je česti razlog neprijavlivanja sumnje na nasilje strah da bi se prijavom mogli dovesti u opasnost i postati žrtvom nasilnika.

Tijekom edukacije polaznici tečaja i predavači uspostavljaju bolju suradnju, više i kvalitetnije međusobno komuniciraju pri rješavanju nedoumica i problema vezanih uz sumnju da je nasilje počinjeno i izazove na koje nailaze pri prijavljivanju sumnje na nasilje. Podaci dobiveni iz policijske uprave PGŽ-e i Centra za socijalnu skrb pokazuju da su edukacije potakle sudionike da se više informiraju i konzultiraju s državnim institucijama i u većoj mjeri prijavljuju sumnju na nasilje, što je dobar pokazatelj korisnosti ovakvih edukacija.

Literatura

1. Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, Narodne Novine 2003; 116, 5.

Adresa za kontakt:

Ines Lazarević Rukavina, struč. spec. oec.

Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ-a

Krešimirova 52a

51000 Rijeka

E-mail: ines.lazarevic@zzjzpgz.hr